

1. Blijven geloven in Jezus als de enige weg?

Soms kom je weleens iemand tegen die je jarenlang niet hebt gezien. Op een feestje bijvoorbeeld, of in de trein. Als die ander in het verleden leefde als christen, dan vind ik het altijd een spannende vraag: zou die ander nog steeds geloven, of niet? In de loop van het gesprek komt dat dan meestal wel naar voren. Als die ander nog steeds gelooft, christen is, betrokken is bij een kerk, dan geeft me dat heel veel blijdschap. Juist omdat ik weet dat het ook anders kan, en ook anders kan gaan: mensen die vroeger heel actief waren op een christelijke studentenvereniging - bijbelkring geleid, bestuurslid geweest - en er dan nu niets meer mee hebben.

Ik had een keer een gesprek met iemand die zei: 'Vroeger was het voor mij allemaal vanzelfsprekend: natuurlijk, Jezus is de Zoon van God, de weg, de waarheid en het leven. Ik deed het allemaal trouw: bidden, bijbellezen, naar de kerk, bijbelstudie met vrienden. Maar voor mijn werk heb ik heel veel gereisd. Ik kwam met zoveel mensen in aanraking: mensen die boeddhist zijn, mensen die niet geloven, ik heb veel met moslims te maken gehad. En het werd voor mij steeds moeilijker te geloven dat er maar één goede weg is, alleen via Jezus. Er zijn zoveel wegen die mensen gaan, ook op een heel mooie manier. Nee, ik zou mijzelf nu geen christen meer noemen.'

Misschien herken je dat wel bij jezelf: de moeite om te geloven dat er maar één weg is naar de redding, en dat is Jezus. Kijk, er staat heel veel moois in die Bijbel, en de christelijke traditie is geweldig rijk, en je ziet om je heen dat mensen veel hebben

aan hun geloof, maar Jezus als de enige weg... dat is zo onverdraagzaam, en daarmee ook onverdraaglijk. Misschien herken je wel iets van die moeite. Toen ik dit hoofdstuk op me liet inwerken, Johannes 6, toen viel het me op hoe verbazend actueel dit hoofdstuk is voor onze situatie, in onze tijd en onze cultuur. Want hier gebeurt precies hetzelfde! De sfeer in Johannes 6 komt heel dicht bij de sfeer in onze tijd.

2. Ook tijdens Jezus' leven namen veel mensen al aanstoot aan Zijn uitspraak levensnoodzakelijk te zijn

Het begint met mensen die massaal Jezus zoeken: vanmorgen hebben we het gehad over de wonderbare spijziging. Daar waren duizenden mensen bij, alleen al vijfduizend mannen, vrouwen en kinderen niet meegerekend. Vervolgens vertelt Johannes over de storm op het meer, en Jezus die over het water wandelt. Jezus komt dan weer aan in Kapernaüm, en daar wordt Hij opnieuw opgezocht door de mensenmenigte. De mensen zijn weer teruggelopen, van de noordoostkant van het Meer van Galilea, waar de wonderbare spijziging plaatsvond, naar de noordwestkant, naar Kapernaüm.

Daar vinden ze Jezus in de synagoge, en daar gaat het gesprek verder. Nou, in zo'n synagoge kunnen echt geen duizenden mensen, dus de groep is daar al aanmerkelijk kleiner. Vervolgens blijft Jezus achter met een kring van discipelen, van leerlingen. Dat is een ruime kring, maar van al die discipelen staat er in vers 66: 'Van toen af trokken velen van Zijn discipelen zich terug en gingen niet meer met Hem mee.' En dan blijven alleen de twaalf discipelen over. Vers 67: 'Jezus dan zei tegen de twaalf: Wilt u ook niet weggaan?' Maar die twaalf, die blijven. Alleen weet Jezus al, dat één van hen 'een duivel' is, degene die Hem zal verraden. Dus het hoofdstuk begint met misschien wel tien- of vijftienduizend mensen, en het eindigt met elf trouwe leerlingen. Wat is er gebeurd? Waarom laten zoveel mensen Jezus vallen? Zullen we het eens nagaan in de tekst? In vers 24 staat dat de mensen Jezus gaan zoeken, en Jezus zegt dan in vers 26:

'Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: U zoekt Mij, niet omdat u tekenen gezien hebt, maar omdat u van de broden gegeten hebt en verzadigd bent.' Dus Jezus weet dat mensen niet altijd heel verheven, heilige motieven hebben om Hem te zoeken. Bij Jezus is brood te halen, dat is toch lekker? Toch wijst Jezus daarom deze mensen niet af. Hij wijst ze alleen wel op de kern, waar het om draait. Vers 27: 'Werk niet om het voedsel dat vergaat, maar om het voedsel dat blijft tot in het eeuwige leven, dat de Zoon des mensen u geven zal; want Hem heeft God de Vader verzegeld.' In dat laatste zinnetje zit al die kern verborgen: God de Vader heeft Zijn zegel op Jezus gedrukt: 'Dit is Mijn geliefde Zoon, in wie Ik Mijn welbehagen heb'.

De mensen vragen dan, in vers 28: 'Wat moeten wij doen, opdat wij de werken van God mogen verrichten?' Dat klinkt heel positief! Ik wou dat meer mensen bij mij kwamen met die vraag: 'Wat moet ik doen om het God naar de zin te maken, om te doen wat Hij wil dat ik doe?'

Wat zou trouwens jouw antwoord zijn, als iemand dat aan je vroeg? 'Als ik nou wil leven zoals God dat wil, wat moet ik dan doen?' Jezus is heel duidelijk, vers 29: 'Jezus antwoordde en zei tegen hen: Dit is het werk van God: dat u gelooft in Hem Die Hij gezonden heeft.' Het is goed om hier even bij stil te staan. Hier is het opeens héél duidelijk dat Jezus niet een leraar is die een weg wijst: 'Je moet dit doen en je moet dat doen, en zus en zo.' Nee, Hij is de weg! Wil je doen wat God wil? Dan gaat het niet om een andere manier van leven. Nee, het gaat om Jézus, en alleen via Hem kóm je tot

een andere manier van leven.

Als je buiten Jezus om gaat proberen de werken van God te doen, dan is dat een enorm pakket, een last die je niet dragen kunt. Bovendien: je eert God niet, want je bent eigenwijs: je wilt het allemaal zelf doen, zelf verdienen. Dat is je menselijke trots, en die trots, die wil je niet loslaten. 'Nee', zegt Jezus, het eerste wat je moet doen, is geloven in Mij.'

En dan merk je dat de houding kritischer wordt. Vers 30: 'Welk teken doet U dan, opdat wij het zien en U geloven? Wat voor werk verricht U?' Oftewel: 'Dat is nogal wat, dat we in U moeten geloven. Bewijs dan maar eens, dat dat wáár is. Dat de weg naar God loopt via U! Wat is Uw bewijs?'

En dan zegt Jezus: 'God geeft u brood uit de hemel!'

'Nou,' zeggen ze, 'dat willen we graag!' Vers 34: 'Heer, geef ons altijd dat brood.' Waarschijnlijk denken ze weer terug aan die wonderbare spijziging.

Maar dan komt Jezus opnieuw uit bij diezelfde kern: het gaat om Hem! Vers 35: 'Ik ben het Brood des levens; wie tot Mij komt, zal beslist geen honger hebben, en wie in Mij gelooft, zal nooit meer dorst hebben.'

Als Jezus daarover spreekt, en zegt dat Hij uit de hemel is neergedaald, als levend brood, dan komt er een grote irritatie naar boven. 'Hij? Brood uit de hemel?' Vers 42: 'Is Hij niet Jezus, de zoon van Jozef, van wie wij de vader en moeder kennen? Hoe kan Hij dan zeggen: Ik ben uit de hemel neergedaald?' Kijk, Jezus als een bijzonder mens, als een goede leraar is wel acceptabel, maar als brood uit de hemel, de speciale afgezant van de Vader... nee.

En dan zegt Jezus vervolgens óók nog eens dat Hij Zijn vlees aan de wereld zal geven als voedsel. Dan is de hele synagoge in rep en roer. Vers 52: 'Hoe kan Hij ons Zijn vlees te eten geven?'

En Jezus zegt: 'Het is zelfs levensnoodzakelijk, dat je dat doet, dat je Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, anders heb je géén leven in jezelf (vers 53). 'Wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven, en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag. Want Mijn vlees is het ware voedsel en Mijn bloed is de ware

drank. Wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, blijft in Mij en Ik in hem.'

Kijk, opeens is hier dat woordje: 'blijven'. Deze groep mensen gaat. Althans, het grootste deel van deze groep. Ze kunnen het niet verdragen: Jezus, als de enige weg naar God, levensnoodzakelijk. En van die kleinere kring van discipelen gaan er ook veel weg. Ze zeggen, in vers 60: 'Dit woord is hard; wie kan het aanhoren?'

Waarom is dat woord hard? Jezus biedt eeuwig leven aan! Hoezo 'hard'? Het is toch het allermooiste aanbod dat je kunt krijgen? Waarom is het dan zo hard? Omdat je door de knieën moet. Je moet aanvaarden dat je niet buiten Jezus kunt. Er kunnen héél veel mensen zijn met héél veel mooie gedachten en prachtige wegen naar eeuwig leven, maar Jezus ontmaskert ze allemaal als dwaalwegen. Hij zegt: 'Ik ben de enige weg.'

En die woorden van Jezus zijn ook heel erg logisch. Stel nou dat Hij Zijn leven gaf aan het kruis, in dat oneindige diepe, diepe lijden, dat Hij daarheen ging voor onze zonden, maar er waren nog drie, of vijf, of tien, of honderd of duizend andere wegen om bij God te komen. Dan was die kruisdood toch helemaal niet nodig geweest?! Jezus sméékt het in de Hof van Gethsemane: 'Vader, als het kán, laat deze beker dan aan Mij voorbijgaan, maar niet wat Ik wil, maar Uw wil geschiede.'

Als Jezus zomaar 'een' weg naar de Vader zou zijn, dan was Hij helemaal nooit op aarde gekomen! En juist daarom zegt de Here Jezus het met déze woorden: geloven in Hem omschrijft Hij als het 'eten van Zijn vlees en het drinken van Zijn bloed'. Het is een lugubere manier van spreken, maar het is dan ook luguber wat er met Jezus gebeurd is, met Zijn lichaam, met Zijn bloed.

3. Wie Jezus erkent als het Voedsel van God, blijft met Hem verbonden

Als je tot die erkenning komt, dat je Hem nodig hebt, dat je niet buiten Hem om kunt, dan eet je van Jezus' vlees en drink je van Zijn bloed. En dat is nou precies waar de tekenen van brood en wijn naartoe verwijzen. Geloof in Jezus, dat betekent: je trots aan de kant zetten, knielen voor Hem. En Jezus zegt: als je dat doet, dan beloof Ik jou een blijvende relatie. Vers 56: 'Wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, blijft in Mij en Ik in hem.'

Als je deze tekst leest, dan zou je kunnen denken dat het hier puur en alleen om het Avondmaal gaat. Want ja, van het brood zegt Jezus: 'Dit is Mijn lichaam', en van de wijn zegt Jezus: 'Dit is Mijn bloed'. Als Hij zegt: 'Wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, blijft in Mij en Ik in hem', dan zou je kunnen denken dat Hij bedoelt: 'Wie Avondmaal viert, blijft in Mij en Ik in hem.' Het Avondmaal zou dan een soort toverstokje worden waardoor de band tussen Jezus en jou automatisch goed zou blijven. Maar dát is niet wat Jezus bedoelt. Het Avondmaal is een teken, een uiting van iets dat dieper zit. Als een stel bij een huwelijkschouder komt, en die zou zeggen: 'Als je elkaar nu maar vaak een zoen geeft, dan komt het goed met je huwelijk', dan zou dat wel een raar advies zijn. Want die zoen is een teken van iets dat dieper zit. Maar als je elkaar nooit een zoen geeft, dan is er iets mis.

De Here Jezus zegt hier: 'Als jij beseft dat je Mij nodig hebt, dat Mijn offer jou redding geeft van je zonde, van je schuld, dan blijf je in Mij en Ik in jou. En dan vier je het Avondmaal als een bevestiging daarvan, een bekroning van de relatie.' Blijven eten van Jezus lichaam, blijven drinken van Zijn bloed, dat doe je door dagelijks met Jezus te leven. Dat heeft alles te maken met gebed, met het lezen van de Bijbel. Dat heeft ook alles te maken met de gemeente, het lichaam van Christus. Hoe zou je Christus kunnen dienen, zonder het lichaam van Christus? En het heeft ook te maken met al die keuzes die je maakt, elke dag, grote en kleine keuzes, in je werk, in je tijdsbesteding, in je geldbesteding, in alles wat je doet. Maar vooral heeft het te maken met je hart. Is je gericht op Jezus, en door Jezus op God, de drie-enige God? 'Wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, blijft in Mij en Ik in hem.'

4. We mógen blijven... wat een wonder!

Je móg blijven. Deze dienst is een dienst van dankbaarheid, dankbaarheid voor dat geweldige offer van Christus, dat we gedenken en vieren in het Heilig Avondmaal. We mógen blijven, verbonden blijven met Hem. Wat is dat een wonder...

Als al die mensen weggelopen zijn, dan zegt Jezus tegen de twaalf discipelen: 'Willen jullie ook niet weggaan?' Jezus dwingt je niet om te blijven, Hij loopt niet aan je te sjoeren en te sleuren. Nee, Hij geeft vrijheid: 'Willen jullie ook niet weggaan?' Het antwoord van Petrus, dat is zo diep ontroerend. Vers 68: 'Here, naar wie zullen wij heen gaan? U hebt woorden van eeuwig leven. En wij hebben geloofd en erkend dat U de Christus bent, de Zoon van de levende God.' Waar zou je ooit die vreugde kunnen vinden dan alleen in Jezus? Waar zou je ooit die vrede kunnen vinden, die rust, als alleen bij Hem?

Ik vertelde over dat gesprek met een oude vriend, die over de wereld was gaan reizen. Ik voelde de pijn van binnen: als je Jezus Christus aan de kant zet, dan gooi je alles weg, je toekomst, je hoop, je diepste vreugde. Natuurlijk, het kan zomaar zijn dat je in een periode komt vol met vragen, twijfels misschien. Je kunt opstandig zijn, of boos. Of je kunt je mat voelen, emotioneel, en denken: 'Waar is God nou?' Maar blijf door alles heen vertrouwen op Jezus! Zulke perioden kunnen er zijn, maar raak niet in paniek. Denk niet: 'Het is over, blijkaar geloof ik niet meer'. Ga gewoon rustig verder, blijf bidden, blijf de Bijbel lezen, kom in de kerk, vier het Avondmaal. Want Jezus is niet weg, God laat je niet vallen. 'Here, naar wie zullen wij heen gaan? U hebt woorden van eeuwig leven.' Je móg blijven. Wij mógen blijven. dat is een eindeloos wonder. En je bent een gezegend mens als je dat beseft, als je daaruit leeft.

Misschien ben je een keer naar *Soldaat van Oranje* geweest, de

musical in Katwijk. Maar voordat de musical er was, was er al de film *Soldaat van Oranje*. De rol van Koningin Wilhelmina werd in die film gespeeld door Andrea Domburg (foto hiernaast). Zij leeft al een tijd niet meer, maar in

een boekje over de Bijbel staat een interview met haar. Ze vertelt daarin over haar kindertijd, dat haar moeder gebroken had met de kerk met niet met het geloof. Ze zegt dit: 'Als kind was ik bezeten van de verhalen uit het oude testament die ik op school hoorde. Ik zag de Amalekieten en de Hethieten voor mijn ogen en ik proefde het manna in de woestijn. Mijn vader die officier op de koopvaardij was bracht eens van een reis een mooi bijbeltje voor mij mee. Ik was acht jaar misschien, maar ik herinner het mij als de dag van gisteren. Hij had mij moeilijk een groter plezier kunnen doen. Ik heb het als een schat gekoesterd.'

Als jonge vrouw ben ik erg ziek geweest. Negen maanden heb ik plat moeten liggen. In die tijd was ik erg ontvankelijk op het punt van religie en levensbeschouwing. Achteraf beschouwd dwaalde ik steeds verder af. er is merkwaardig een tweede periode van ziekte, later in mijn leven, voor nodig geweest om tot helderheid te komen. In de geschriften van Yogananda, een Indiase goeroe, vond ik herhaaldelijk verwijzingen naar de bijbel, naar Johannes. En als ik die er dan bijhaalde dacht ik: Wat zit ik eigenlijk ver weg te zoeken, dat ik dichtbij kan vinden? Ik ben toen in Giethoorn naar ds. Ket gestapt met de vraag of hij mij op catechisatie wilde hebben. Op mijn 43-ste heb ik mij heel bewust laten dopen en heb ik belijdenis gedaan. De tekst die ds. Ket mij bij die gelegenheid gegeven heeft is mij zeer dierbaar. Het is Psalm 62: 2. Daar staat: 'Mijn ziel keert zich stil tot God, van Hem is mijn heil.'

Andrea Domburg dwaalde steeds verder weg, zegt ze over die eerdere periode in haar leven. Er zijn zoveel redenen om weg te lopen... Maar nog oneindig veel meer redenen om te blijven of om terug te keren. 'Here, naar wie zullen wij heen gaan? U hebt woorden van eeuwig leven.' En vandaag danken we God, uit de grond van ons hart, dat we mógen blijven. Dat geschenk, dat we mógen blijven, dat hebben we vandaag gevierd. En we mogen het blijven vieren, tot we Hem zien, onze Heiland, met eigen ogen, en Hem aanbidden voor eeuwig. Amen.